

Bijlage 4a: Samenwerkingsrelaties voor de algemene infectieziektebestrijding bij de GGD

Samenwerkingspartner	Aard samenwerking
1. Niveau 1 GGD intern	
Soa-bestrijding	Afstemming
Tuberculosebestrijding	Afstemming
Reizigersadvisering	Afstemming
Technische hygiënezorg	Afstemming
Jeugdgezondheidszorg	Advisering bij gevallen van infectieziekte op een school Voert het Rijksvaccinatieprogramma uit
Algemene gezondheidszorg (anders dan Infectieziektebestrijding)	Advisering bij gevallen van infectieziekte bij randgroepen (verslaafden, dak- en thuislozen)
MIC	Verbetering eigen werkwijze. Rapportage fouten, ongevallen en bijna-ongevallen
Klachtenbehandeling	Verbetering eigen werkwijze
<i>Regionaal relevante ketenpartners</i>	<i>Afhankelijk van de GGD</i>
2. Niveau 2 Gemeenten	
Gemeenteraden	Voorwaardenscheppende taken op basis van de Wet publieke gezondheid
Burgemeesters	Burgemeester heeft een aantal specifieke bevoegdheden op basis van de Wet publieke gezondheid en is formeel eindverantwoordelijk voor de lokale infectieziektebestrijding
Directeur publieke gezondheid	Stuurt zowel de GHOR als de GGD aan in geval van een infectieziektecrisis. Wettelijke basis: Wet op de veiligheidsregio's en Wet publieke gezondheid
Ambtenaren rampenbestrijding	Vorbereiding op grote infectieziekte-uitbraken
Afdeling Milieu	Registratie van koeltorens (Legionellapreventie)
<i>Regionaal relevante ketenpartners</i>	<i>Afhankelijk van de GGD</i>
3. Niveau 3 Provincie	

Andere GGD'en	Afstemming in werkwijze Surveillance Dossiervorming Bereikbaarheidsregeling Gemeenschappelijke projecten
Ambulance diensten	Vervoer van patiënten Afstemming infectiepreventie en gebruik PBM
Apothekers	Medicatieverstrekking
Huisartsen	Melders van infectieziekten Diagnostiek en behandeling van bij hen ingeschreven patiënten Mede uitvoeren van de preventieve infectieziektebestrijding (patiënt en gezin) Uitvoering postexpositieprofylaxe (rabiës, hepatitis B, hepatitis A, e.a.)
Specialisten (vooral internisten, longartsen, kinderartsen en neurologen)	Melders van infectieziekten Diagnostiek bij een behandeling Mede uitvoeren van de preventieve infectieziektebestrijding Uitvoering postexpositieprofylaxe (hepatitis B, hiv, e.a.)
Convenantlaboratorium OGZ-diagnostiek	Melders van infectieziekten Vaste samenwerkingsrelatie met de GGD Uitvoering bepalingen OGZ-diagnostiek Advisering en ondersteuning van de GGD Advisering over de behandeling van infectieziekten aan huisartsen en specialisten
Microbiologische laboratoria	Melders van infectieziekten Microbiologische diagnostiek uitvoeren Advisering over de behandeling van infectieziekten aan huisartsen en specialisten Ondersteunen de GGD bij outbreaks
Infectiologen academische ziekenhuizen of elders	Hivbehandelaren Samenwerkingspartner bij prikaccidenten: als instantie waarmee kan worden overlegd en waarnaar kan worden verwezen Samenwerkingspartner in een provinciaal project bij de afhandeling van prikaccidenten gericht op instellingen
GHOR	Afstemming en samenwerkingsafspraken ten aanzien van de rampenbestrijding Coördinatie en/of logistieke ondersteuning bij grootschalige epidemieën en uitbraken
Verloskundigen	Soms samenwerkingspartner bij hepatitis B-preventie in het gezin van zwangere vrouwen. Loopt echter grotendeels via de huisarts
Ziekenhuizen	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid
Academische ziekenhuizen	Afstemming en samenwerking bij opvang A ⁺ -ziekten (zie Addendum: bovenregionale samenwerking bij A-ziekten)
Verpleeghuizen en verzorgingshuizen	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid

	Consultatie van GGD bij uitbraken Samenwerking op basis van bestrijding van influenza
Dierenambulance	Voert dode dieren (botulisme) en vlermuizen (rabiës) af
Revalidatiecentra	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid. Consultatie van GGD bij uitbraken
Scholen	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid. Consultatie van GGD bij uitbraken
Kindercentra	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid. Consultatie van GGD bij uitbraken
Instellingen voor verstandelijk gehandicapten	Meldplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid Consultatie van GGD bij uitbraken
Residentiële jeugdinstanties en medische kinderdagverblijven	Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid. Consultatie van GGD bij uitbraken
Thuiszorg	Incidentele consultatie, samenwerkingsafspraken, adviezen behandeling patiënt
Provincie (toezicht op zwemgelegenheden, meldpunt botulismebestrijding)	De Provincie is toezichthouder voor Legionella in zwembaden. De GGD verzorgt de inhoudelijke advisering aan de gebruikers GGD meldt gevallen van vogelbotulisme door aan provincie
VROM-inspectie	De VROM-inspectie is toezichthouder voor collectieve watertapinstallaties en adviseert over technische maatregelen als <i>Legionella</i> in kraanwater wordt gevonden. De GGD verzorgt de inhoudelijke advisering aan de gebruikers
Hydron	Uitvoerende ondersteuner van de VROM-inspectie. Inhoudelijk specialist op het gebied van de primaire preventie van Legionella in watertapinstallaties
Regiokantoor RIVM-DVP (infectieziekten voorkomen door Rijksvaccinatieprogramma)	Vaccindistributie van alle vaccins in het Rijksvaccinatieprogramma (uitvoering vrijwel geheel via jeugdgezondheidszorg) Beschikbaarheid overzicht vaccinatiestatus
Medische opvang van asielzoekers	Samenwerkingspartner bij bestrijden van outbreaks/advisering over individuele gevallen van infectieziekten op een asielzoekerscentrum Uitvoering van RVP-taken Consultatie GGD bij uitbraken Meldingsplicht artikel 26 Wpg
Arbodiensten	Vragen af en toe advies aan de GGD over infectieproblemen Samenwerking met GGD in relatie met 'verbod op de beroepsuitoefening' Zijn betrokken bij de afhandeling van prikaccidenten Adviseren werkgevers over (het voorkomen van) risico's met betrekking tot biologische agentia bij het personeel
Ongediertebestrijding	Bestrijdt ratten gratis en overig ongedierte tegen betaling
Waterschappen	Ruimen van slachtoffers van botulisme onder dieren Veilig beheer van oppervlaktewater
4. Niveau 4 Landelijk/bovenregionaal	
Ministerie van VWS	Legt af en toe maatregelen op aan de gemeenten. Voorbeelden: draaiboek pokkenvaccinatie, meningokokkeninhaalcampagne
RIVM	Meldinstantie voor de GGD (vrijwillige surveillance individueel meldingsplichtige infectieziekten op basis van de

	<p>Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid</p> <p>Consultatie van GGD bij uitbraken en van uitbraken</p> <p>Referentielaboratorium voor bijzondere vormen van diagnostiek (bijv. bacteriële en virale gastro-enteritis, polio)</p> <p>Samenwerkingspartner bij meestal door RIVM geëntameerd wetenschappelijk onderzoek</p> <p>Beleidsonderzoek van belang voor de GGD (scenario's toekomstverkenningen)</p>
Inspectie voor de Gezondheidszorg	<p>Toezicht op de GGD'en</p> <p>Legt af en toe maatregelen op aan GGD'en</p> <p>Meldinstantie voor de GG&GD (Meldingsplicht artikel 26 Wet publieke gezondheid)</p> <p>Adviseur van LOI, registratiecommissie Osiris, OMT</p> <p>Budgethouder en opdrachtgever van RIVM-CIE</p>
Voedsel- en Warenautoriteit	<p>Voedselgerelateerde uitbraken: de NVWA doet onderzoek naar de voedselbereiding, de GG&GD bij de patiënten</p> <p>Bronopsporing en maatregelen gericht op dieren bij zoönosen (ziekten die bij mens en dier voorkomen)</p> <p>Regionale ondersteuning van de GGD'en door veterinaire en alimentaire consultants</p>
GGD Nederland	<p>Organisatorische ondersteuning GGD'en</p> <p>Afstemming tussen GGD'en op niet-inhoudelijk gebied (Programmacommissie infectieziektebestrijding)</p>
LCI	<p>Inhoudelijke ondersteuner voor de infectieziektebestrijding (consultatie)</p> <p>Afstemming in de uitvoering</p> <p>Inhoudelijke aanstuurder van de bestrijding van grote infectieziekte-uitbraken (OMT, BAO)</p>
Calamiteitenhospitaal	<p>Opname van patiënten die waarschijnlijk aan SARS lijden.</p> <p>Samenwerking met de GGD regio Utrecht wat betreft de contacten van opgenomen patiënten</p>
Centraal Veterinair Instituut (WUR)	<p>Laboratorium voor bijzondere diagnostiek op niet-humaan materiaal (rabiës, antrax)</p>
Overige referentielaboratoria met een bijzondere functie of deskundigheid	<p>Bijzondere diagnostiek</p> <p>Melders van infectieziekten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Streeklab Haarlem (BEL; Legionella in water) • AMC (Lab voor bacteriële meningitis, Leptospirenlab) • Virologie Erasmus Medisch Centrum (SARS, hemorragische koorts)
Kenniscentrum Dierplagen Wageningen	<p>Informatiebron over overlast door dieren (zoogdieren, insecten)</p>
Gezondheidsraad	<p>Maakt adviezen voor de minister van VWS die vaak richtinggevend blijken voor het medisch handelen</p>
Stichting Werkgroep Antibioticabeleid (SWAB)	<p>Maakt landelijke richtlijnen op het gebied van de toepassing van antibiotica. In de GGD-richtlijnen wordt hier stelselmatig naar verwezen</p>
Werkgroep Infectie Preventie (WIP)	<p>Maakt adviezen over hygiënisch handelen voor ziekenhuizen, verpleeghuizen, huisartsen, en in de toekomst ook voor andere beroepsbeoefenaren en organisaties</p>

Bijlage 4B: internationale samenwerking

Voor ziekten die de hele wereld bedreigen heeft de Wereld gezondheidsorganisatie (WHO) een centrale en coördinerende rol in samenwerking met het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). De WHO geeft vorm aan de onderzoeksagenda, stelt normen en standaarden in en zoekt naar onderbouwing in de optimale aanpak van gezondheidsproblemen. Daarnaast levert zij technische ondersteuning aan de lidstaten en monitort gezondheidsontwikkelingen.

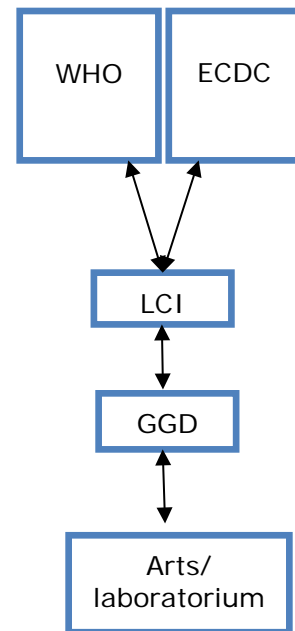
Communicatie tussen de WHO en de deelnemende landen verloopt via National Focal Points (NFP). In Nederland is het CIB het NFP. NFP's besluiten wanneer een melding gemaakt moet worden bij de WHO. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij infectieziekten met een buitenlandse bron en bij mogelijke internationale verspreiding. De NFP's besluiten ook wanneer zij de andere ECDC-landen berichten, aan de hand van het Europese Early Warning and Response System (EWRS). Zowel de WHO als de ECDC heeft meldingscriteria opgesteld.

Deelnemende landen zijn verplicht relevante gegevens aan te leveren ten behoeve van de mondiale risico-inschatting. Hierbij gelden de International Health Regulations (IHR). De IHR bieden de basis voor collectieve wereldwijde actie bij 'Public Health Emergencies of International Concern' (PHEIC). Bij zulke gevallen roept de WHO een Emergency Committee bijeen om maatregelen te adviseren om verspreiding te voorkomen, zonder handel en personenvervoer onnodig te belemmeren. Wanneer de WHO aanwijzingen voor bestrijdingsmaatregelen geeft, worden deze door het OMT en het BAO vertaald naar landelijke acties.

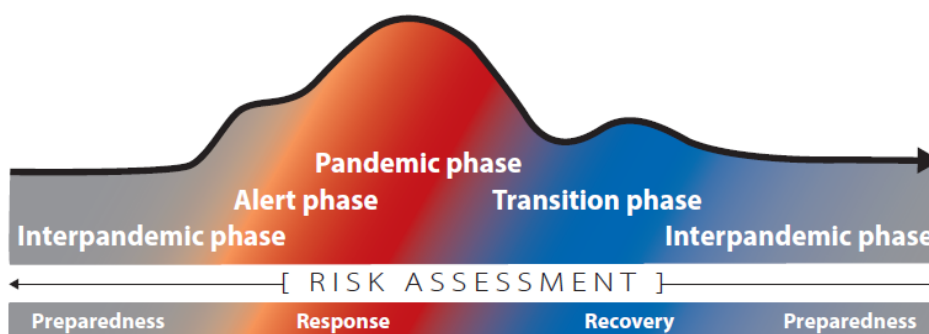
Om internationale verspreiding te beperken, kunnen reizigersmaatregelen worden ingesteld. Er kan worden geobserveerd welke passagiers mogelijk besmet zijn en geïdentificeerde patiënten kunnen geïsoleerd worden. Deze maatregelen zijn verder beschreven in bijlage 5.

Ook kunnen in het kader van de IHR vaccinaties of profylaxe verplicht worden gesteld bij binnenkomst of vertrek. Dit dient dan officieel georganiseerd en geregistreerd te worden. Daarom moet elk land minimaal één centrum aanwijzen waar de door de WHO geadviseerde vaccinaties of profylaxe beschikbaar zijn. Aanvullende informatie hierover is beschikbaar bij het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing (LCR).

De ontwikkeling van een uitbraak verloopt niet lineair. De WHO heeft de ontwikkeling van pandemieën opgedeeld in vier fases: interpandemic, alert, pandemic en transition (zie Figuur 2). Naarmate een pandemie ontwikkelt, bepaalt de WHO op basis van virologische, epidemiologische en klinische data in welke fase de pandemie zich wereldwijd bevindt. Omdat de gevolgen van de pandemie zeer sterk kunnen verschillen tussen landen, maakt elk land zelfstandig beleid. Over het algemeen vindt opschaling plaats rond de alert fase om voorbereid te zijn op de pandemic phase. Zie de [Pandemic Influenza Risk Management. WHO Interim Guidance \(pdf\)](#).

Figuur 2: WHO-model van continuüm van pandemische fasering

^a This continuum is according to a "global average" of cases, over time, based on continued risk assessment and consistent with the broader emergency risk management continuum.